

**โครงการส่งเสริมการใช้จ่ายสมุนไพรในชุมชน
ตำบลโคกมั่งงอย อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖**

หลักการและเหตุผล

ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย เป็นการดูแลสุขภาพในชุมชนแบบพื้นบ้านดั้งเดิมที่อยู่คู่กับประเทศไทยมาตั้งแต่ก่อนสมัยกรุงสุโขทัย ซึ่งมีความหลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันไปตามแต่ละสังคม วัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์และรูปแบบการรักษาทั้งการใช้จ่ายสมุนไพร การนวด การผดุงครรภ์ ตลอดจนการรักษาทางจิตใจ โดยใช้พิธีกรรมหรือคาถาต่างๆ ซึ่งสามารถตอบสนองต่อความต้องการทางการรักษา สุขภาพ และความเจ็บป่วยของประชาชนได้เป็นอย่างดี แต่จากการพัฒนาในทุกด้านที่ยึดการพัฒนาตามระบบทุนนิยม ทำให้ชุมชนมีค่านิยมตามแนวทางของตะวันตกเป็นหลัก โดยเฉพาะด้านการจัดการสุขภาพที่เน้นการพึ่งพิงจากภายนอกเป็นส่วนใหญ่ สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้ภูมิปัญญาและองค์ความรู้การดูแลสุขภาพเดิมที่มีอยู่ในชุมชนไม่ได้รับการพัฒนาและถูกทอดทิ้งจากคนรุ่นใหม่ ขาดการสืบทอดและผู้รู้ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุซึ่งนับวันจะมีจำนวนลดลง ทำให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ทั้งๆ ที่ความรู้เหล่านี้สามารถช่วยดูแลรักษาความเจ็บป่วยให้กับชาวบ้านได้ อีกทั้งองค์ความรู้ทางการแพทย์พื้นบ้านไทยทั้งที่เป็นตัวหมอพื้นบ้าน ตำรา พันธุ์พืชที่ใช้เป็นยา สมุนไพร วิธีการการรักษาโรค ตลอดจนสังคม วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต มีความสำคัญและเป็นสิ่งล้ำค่าที่ควรจะต้องเก็บรวบรวมอนุรักษ์ภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านไทยให้อยู่คู่กับประเทศไทย เพื่อเป็นมรดกต่อลูกหลานในการสืบทอดองค์ความรู้ สมุนไพร คือของขวัญล้ำค่าที่ธรรมชาติได้มอบให้กับมวลมนุษยชาติ คนไทยไม่เพียงแต่ใช้สมุนไพรเป็นยารักษาโรคเท่านั้น แต่นำมาดัดแปลงเพื่อบริโภคในรูปของอาหารและเครื่องดื่ม สมุนไพรบำรุงสุขภาพ ชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยนั้นมียารักษาตามานานนับร้อยนับพันปีจนเกิดเป็นอารยธรรมต่างๆ ศิลปะที่ผสมผสานและผูกพันอยู่ในการใช้ชีวิตประจำวันของคนไทย ศิลปะเหล่านี้ รวมไปถึงการกินด้วย เช่น การตั้งสำรับและการประกอบจัดอาหาร ก็ไม่เพียงเพื่อความอร่อยลิ้นอย่างวิเศษเพียงประการเดียว ยังมีความสวยงามในการจัดแต่งเป็นองค์ประกอบของอาหารให้งามตายิ่งขึ้นไปอีก จึงไม่น่าแปลก ที่อาหารและเครื่องดื่มของไทยจะแผ่ไปทั่วด้วยเจตนารมณ์ให้ผู้บริโภคได้เข้าถึงและเกิดการชิมชั้บทั้งรสชาติและคุณประโยชน์ไปพร้อมกันและคุณประโยชน์ของสมุนไพรใกล้ตัวที่มีคุณค่ามากกว่าการใช้บริโภคเพียงอย่างเดียวจึงเกิดขึ้นการป้องกันส่งเสริมสุขภาพ ประชาชนชนด้วยการพึ่งตนเองจึงเน้นการดูแลสุขภาพในเบื้องต้น ปีพ.ศ.๒๕๖๖ โรงพยาบาลคอนสวรรค์ ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากงบกองทุนหลักประกันสุขภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอย เพื่อใช้ในการดูแลสุขภาพของประชาชน กลุ่มงานแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก โรงพยาบาลคอนสวรรค์ จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการใช้จ่ายสมุนไพรในชุมชนตำบลโคกมั่งงอย อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ขึ้นเพื่อให้เป็นทางเลือกของประชาชนในการดูแลสุขภาพและเป็นการฟื้นฟูการแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์และการแพทย์ทางเลือกและส่งเสริมสุขภาพของคนในชุมชน ด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย ที่เป็นการดูแลสุขภาพองค์รวมสอดคล้องกับวิถีชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น

๒.วัตถุประสงค์

๑. ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สมุนไพรดูแลตนเองได้ที่บ้านอย่างปลอดภัย
๒. ประชาชนมีความรู้สามารถผลิตสมุนไพรในชุมชนใช้เองและผลิตจำหน่ายในชุมชนได้

๓.กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอยจำนวน ๑๕๐ คน

โครงการส่งเสริมการใช้จ่ายสมุนไพรในชุมชน

ตำบลโคกมั่งงอย อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท)

๔.ระยะเวลาดำเนินการ

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕- วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๖

๕.สถานที่ดำเนินการ

หมู่บ้านในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอย

๖.วิธีการดำเนินงาน

๑. สำรวจจำนวนประชาชนผู้สนใจเข้าร่วมโครงการ
๒. เสนอกิจกรรมการดำเนินโครงการส่งเสริมการใช้ยาสมุนไพรในชุมชนเพื่อขออนุมัติงบประมาณ
๓. จัดอบรมกิจกรรมสอนปฏิบัติการแปรรูปชาขงรางจืด
๔. จัดอบรมกิจกรรมสอนปฏิบัติการแปรรูปทำยาต้มสมุนไพร
๕. ประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการสอนปฏิบัติแปรรูปสมุนไพร
๖. สรุปผลการดำเนินกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมการใช้สมุนไพรในชุมชน

๗.งบประมาณ เงินบำรุงโรงพยาบาลคอนสวรรค์ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากกองทุนหลักประกันสุขภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกมั่งงอย จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) โดยมีรายละเอียด การใช้ จ่าย ดังนี้

กิจกรรมสอนปฏิบัติการแปรรูปชาขงรางจืด

- ๑.ใบรางจืดสดกิโลกรัมละ ๕๐ บาทจำนวน ๑๐ กิโลกรัม เป็นเงิน ๕๐๐ บาท
- ๒.ซองกระดาษเยื่อชาขงมัดละ ๒๐๐ บาท จำนวน ๔ มัดเป็นเงิน ๘๐๐ บาท
- ๓.ซองฟอยล์สีขาวเงาชิปล็อคใบละ ๕ บาทจำนวน ๑๐๐ ใบ เป็นเงิน ๕๐๐ บาท
- ๔.ป้ายไววนิลโครงการเป็นเงิน ๒๕๐ บาท
- ๕.กระดาษ A๔ ถ่ายเอกสารจำนวน ๑ รีม เป็นเงิน ๑๐๐ บาท

กิจกรรมสอนปฏิบัติการแปรรูปทำยาต้มสมุนไพร

- ๑.พริกไทยดำเม็ดกิโลกรัมละ ๒๕๐ บาทจำนวน ๑ กิโลกรัม เป็นเงิน ๒๕๐ บาท
- ๒.อบเชยเทศกิโลกรัมละ ๒๘๐ บาทจำนวน ๒ กิโลกรัม เป็นเงิน ๕๖๐บาท
- ๓.กานพลูกิโลกรัมละ ๕๕๐ บาทจำนวน ๑ กิโลกรัม เป็นเงิน ๕๕๐ บาท
- ๔.ดอกจันทร์กิโลกรัมละ ๑,๑๕๐ บาทจำนวน ๑ กิโลกรัม เป็นเงิน ๑,๑๕๐ บาท
- ๕.พิมเสนกิโลกรัมละ ๑,๓๐๐ บาท จำนวน ๑ กิโลกรัม เป็นเงิน ๑,๓๐๐ บาท
- ๖.การบูรกิโลกรัมละ ๗๕๐ บาท จำนวน ๑ กิโลกรัม เป็นเงิน ๗๕๐ บาท
- ๗.เมนทอลกิโลกรัมละ ๑,๓๐๐ บาท จำนวน ๑ กิโลกรัม เป็นเงิน ๑,๓๐๐ บาท
- ๘.ขวดแก้วยาหม่องขนาด ๒ ออนซ์ ใบละ ๕ บาท จำนวน ๒๘๘ ใบ เป็นเงิน ๑,๔๔๐ บาท
- ๙.ป้ายไววนิลโครงการ เป็นเงิน ๒๕๐ บาท
- ๑๐.กระดาษ A๔ ถ่ายเอกสารจำนวน ๑ รีม เป็นเงิน ๑๐๐ บาท
- ๑๑.ค่าติดตามดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนจำนวน ๑ คนๆละ ๒๐๐ บาทเป็นเงิน ๒๐๐ บาท

๘.ผู้รับผิดชอบโครงการ/หน้า ๓

โครงการส่งเสริมการใช้สมุนไพรในชุมชน

ตำบลโคกมั่งงอย อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท)

Ok

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มงานแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก โรงพยาบาลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

๙. แบบประเมินผล

แบบประเมินความพึงพอใจผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการใช้ยาสมุนไพรในชุมชนฯ

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ประชาชนมีความรู้สามารถผลิตสมุนไพรใช้เองที่บ้านได้อย่างปลอดภัย
๒. ประชาชนสามารถนำความรู้การแปรรูปสมุนไพรต่อยอดเป็นอาชีพ

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการ

(นางสาวศิวรัตน์ แหลมคม)
แพทย์แผนไทยปฏิบัติการ

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบโครงการ

(นางสาวโชติกา ช่อขุนทด)
แพทย์แผนไทยปฏิบัติการ

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ

(นางศรีัญญา พันธุ์ทอง)
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลคอนสวรรค์

โครงการส่งเสริมการใช้ยาสมุนไพรในชุมชน

ตำบลโคกมั่งงอย อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

โครงการส่งเสริมการใช้สมุนไพรในชุมชน

ตำบลโคกมั่งงอย อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท)

Oh